

man jo se på, hvad der kan gøres for at forbedre forholdene, også for kommunefogederne, så også den del af retsvæsenet kommer til at fungere.

Så vil jeg så også sige, at der jo er mange af de paragraffer, der er i de her lovforslag, som Enhedslisten er dybt og inderligt imod. Der er taget en række bestemmelser af det, der er indført de senere år – jeg tænker her især på dem vedrørende terrorpakkerne – som bare er sat ind i lovforslagene for Grønland. Det gælder hele spørgsmålet om, hvordan selve terrorbestemmelserne skal være, hvor man har taget de danske bestemmelser, som er ufattelig vidtgående, og som kriminaliserer utrolig meget af det solidaritetsarbejde, som man traditionelt har, især med bevægelser i den tredje verden.

Kl. 10:50

Det gælder hele spørgsmålet om teleoplysning, altså logning, hvor man her sætter bestemmelsen ind om, at man også i Grønland skal gemme alle oplysninger om, hvad folk foretager sig, på internettet i 1 år.

Jeg har ikke indtryk af, at det er noget, der har været særlig meget diskuteret, og jeg håber, det er noget af det, man vil diskutere i Grønland. Jeg vil selvfølgelig appellere til, ligesom jeg gør over for andre lande og i Danmark, at det er nogle bestemmelser, man får afskaffet igen. Men i Enhedslisten har vi jo det princip, at hvis man i Grønland ønsker at få nogle bestemte bestemmelser ind i sin lovgivning og der er enighed i Grønlands Landsting om, at man ønsker de bestemmelser, så er det ikke noget, vi vil modsætte os. Men jeg håber, vi kan få en dialog om, om man virkelig ønsker at gøre de samme ting med at undergrave retssikkerheden i Grønland, som man har gjort i Danmark, for jeg synes, det er et kæmpe problem.

Men vi synes samlet set, at det er utrolig glædeligt, at vi nu får det her lovkompleks.

Kl. 10:51

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Så er det hr. Lars-Emil Johansen som ordfører.

Kl. 10:51

(Ordfører)

Lars-Emil Johansen (SIU):

For 14 år siden nedsatte det daværende landsstyre i Grønland og den daværende regering i Danmark en Retsvæsenkommission. Det er resultatet af dens arbejde, vi behandler i dag. Derfor tilslutter jeg mig også ordene fra de ordførere, der har sagt, at dette er en glædens dag, og jeg deler også hr. Tom Behnkes ønske om at sige

tak til de mange mennesker, der har medvirket til det arbejde, hvis resultat vi har til behandling i dag.

Jeg vil gerne have lov til at starte med et citat fra Landstingets behandling af lovforslagene – Landstingets konklusion efter behandling af lovforslagene. Landstingets konklusion lyder: Landstinget tilslutter sig, at det meddeles justitsministeren, at Grønlands hjemmestyre kan tiltræde, at lovforslagene fremsættes og vedtages af Folketinget med de ændringer, som de af Landstingets Lovudvalg i betænkningen afgivne opfordringer og indstillinger giver anledning til at indarbejde.

Så klart og enkelt lyder Grønlands Landstings afsluttende tilkendegivelser af, at man fra Grønlands side i det store og hele støtter de lovforslag til ændring af den grønlandske retsplejelov og den grønlandske kriminallov, som vi behandler her i dag.

Men bag disse få ord skjuler sig en lang og både særegen og spændende del af den grønlandske udviklings historie. For man kan næsten betegne de gamle love på disse områder som de første bevislige og bevidste forsøg på at finde grønlandske løsninger på grønlandske problemer i stedet for de ellers næsten bevidstløse forsøg på tilpasning af Grønland og grønlænderne til danske forhold, som ellers er foregået, i hvert fald frem til hjemmestyrets indførelse. Det var således et symbol på respekt for det grønlandske samfunds egenart og et udtryk for en sand vilje til at hjælpe Grønland ind i en ny tid på egne præmisser, at Danmark i 1950'erne efter en såkaldt juridisk ekspedition til landet bestående af retslærde folk gennemførte en helt særlig ordening for Grønland på det retslige område. Det var en ordening, der forsøgte at sikre, at et samfund med så små enheder og så sjælden en egentlig kriminalitet ikke ville lide unødigt skade ved at indføre et retssystem baseret på europæiske normer i sin egen kultur.

Man undlod begrebet straf og valgte i stedet at idømme foranstaltninger, der kunne genintegrere forbryderne i deres samfund. Man undlod egentlige fængsler og valgte i stedet åbne anstalter, hvor de dømte kunne afsone deres foranstaltning ved at arbejde ude i samfundet. Man valgte et lægdommersystem, der i langt de fleste sager kunne afgøre, hvilken moralsk holdning og hvilke indgreb der i den grønlandske verden passede bedst til de forbrydelser, der var begået, i stedet for at handle ud fra retsfilosofier og love, der hørte andre verdener og samfundsforhold